

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára: 15 krajczár.

Előfizetheti csupán a kiadóhivatalban lelet B-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamátiók és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

A lap szellemi részére s a nyílásra vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések díja: három hasábon petitsor 5 kr. — Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan eszközölhetnek.

Bélyeg minden belgatásnál 30 kr.

Nyílttér garandol: 30 kr.

ELŐFIZETESI FELHÍVÁS

A „NÓGRÁDI LAPOK”

1889-İK ÉVFOLYAMÁRA.

Egész évre 6 frt — kr.

Fél évre 3 frt — kr.

Negyedévre 1 frt 50 kr.

Egy hónapra — frt 50 kr.

Az előfizetési pénzek egyedül a kiadóhoz címelve — legcélszerűbben postautalvánnyal — a nyomtatandó példányok s pontos szétküldés tekintetéből, mielőbb beküldendők.

KÉK LASZLÓ.

Kiadó és lapfajtadonos.

HORVÁTH DANÓ.

felelős szerkesztő.

B-Gyarmat, okt. 31.

(A belügyminiszterium 1890. évi költségvetése.)

Nem zárkozhatunk el azon megnyugtató és a külföld által is irigylendő tény elől, hogy államháztartásunk kormányunk kitűnő férfiúi által rendeztetett, s hogy a minden évben mutatkozó nagy deficit immár eloszlott.

Dicséret és elismerés illeti azért kormányunkat! Azonban nem hagyhatjuk figyelmen kívül azt, hogy a belügyminiszterium költségvetése alig emeltetett valamivel, pedig a belügyi kormányzattól várunk mindent, várjuk a kifogástalan adminisztrációt, az egészségügy és rendészet tökéletesítését. A vármegyék háztartása ugyanaz, ami volt az 1885. XV. t. cz. megalkotásakor. Nógrádnak is be kell érnie a 70800 frttal, s ebből csinálni jó és kifogástalan adminisztrációt.

Helyesen mondja tehát „Magyar közigazgatás” című szaklapunk, mely e tárggyal is tüzetesen foglalkozik, hogy „a belügyminiszterium költségvetését mindig a legszigorúbb takarékoság jellemezte. Míg a többi miniszteriumokat az állam rossz pénzügyi helyzete sem akadályozta meg abban, hogy a fokozatosan fejlődő igények kielégítéséről, sőt néha nemcsak a közérdek sérelme nélkül elodázhathatlan, de még a hasznossági vagy fényűzési szükségletek fedezéséről is gondoskodjanak; míg a többi miniszteri tárcák költségvetése ugy dologi, mint személyi kiadások tekintetében majdnem kivétel nélkül évről-évre jelentékeny emelkedést mutat;

addig a belügyi költségvetés évek óta ugyanazon keretben mozgott, számbavehető költség-emelkedés nélkül, mintha csak e tárcza az államnak egyetlen mostoha gyermeke lenne. Pedig alig van az államéletnek a belügyi kormányzathoz hasonló fontosságú ága, alig van tárcza, mely a körébe eső kielégítésre váró érdekek tekintetében ehhez hasonlítható lenne. Azonkívül e tárcza tételeinek nagy része oly természetű, hogy azok mérvét nem a lehetőség, de a kényszerűség határozza meg, vagy legalább is ez utóbbinak kellene azt meghatározni. Hogy példával szolgáljunk: a közrendészeti vagy a közegészségügyi kiadások megállapításánál nem szabadna azt venni alapul: az állam pénzügyi helyzete csak ennyi fedezetet nyújthat, tehát a szükségleteknek ennyiből ki kell telniök, a menyire pedig ki nem telnének, meg kell szorítani a szükségleti igényeket; hanem megfordítva, itt a szükséglet mérve szerint kellene a fedezetet minden reductio nélkül megállapítani. S bár épen a közegészségügyi és közrendészeti kíváncsalnak minden modern államban rohamosan fejlődnek s megfelelően kielégítettnek; bár ez igények nálunk is feltartóztathatlanul folytonos növekedésben vannak: a belügyi tárcza költségvetése évek óta majdnem változatlanul ugyanaz volt. E tulságos takarékoság komoly kifogás tárgyát képezhetné minden rendezett pénzügyi viszonyok közt élő államban, mert a túlzott takarékoság e kormányzati ág jelentősége iránti érzék hiányára mutatna. Nálunk azonban, mikor az egész alkotmányos acra alatt még mindig pénzügyi misériakkal kellett küzdeni, a hol épen a kormányelnöknek, mint egyúttal belügyminiszternek, a költségvetés folytonos emelésével többi miniszter társainak rossz példát adni nem volt szabad, e takarékoság bizonyos érdemszámba megy s a többi tárczák is utánozták volna a belügyi tárcza példáját, bizonyára nem 1890-re, de jóval előbb elenyészhetett volna az állami költségvetésben meghonosodott krónikus deficit.

A belügyi tárcza költségvetése azonban épen a tulszigorú előirányzat és az egyes költségvetési tételeknek a legerősebb betartási szándék mellett is a dolog természete szerint betarthatatlansága folytán nem volt minden ízében realinak nevezhető, vagyis számtalan oly tétel szerepelt majdnem fix összeggel, melynek elég-

telen voltát sok évi tapasztalat kétségtelenül beigazolta. Mintán így a legszigorúbb takarékoság végeredményében még sem vezethet célra: legelső kíváncsalom az, hogy a költségvetés legalább realissá tétessék.

A belügyminiszteriumnak 1890. évi költségvetése s annak terjedelmes indoklása, az általános nagyfokú érdeklődésre annál inkább tarthat igényt mert az új belügyminiszternek — kitől egész közigazgatásunk ujja alakítását várja a közvélemény — első költségvetése ez, mert továbbá az egyes költségvetések indoklása a kormány legközelebbi munkaprogramm-jába betekintést szokott engedni.

És ha vérmes reményeket nem tápláltunk is, ha a közigazgatás égető kérdéseinek egyszerre megoldását nem tételizhettük is fel mindjárt az 1890. évi állami költségvetésben, mely az első deficit nélküli költségvetésnek volt előre jelezve: még sem adhattuk fel a reményt, hogy a valódi szükségletnek meg nem felelő tételek helyesbítéséről és a legégetőbb, eddig mellőzött igények kielégítéséről az új belügyminiszter mindjárt az első alkalommal gondoskodni fog.

Nagy meglepéssel kell konstatálnunk, hogy reményünkben nem csalatkozáink, hogy az 1890. évi költségvetés többet ígér, mint a menyit egyelőre remélni mertünk. Öröndetes jele ez annak, hogy az új belügyminiszterben meg van a helyes érzék közigazgatásunk igazi szükségletei iránt s az akarat, hogy mihielyt az állam pénzügyei már a közel jövőben megengedik, minden jogos kíváncsalom kielégítve legyen. Egyszóval mi az új belügyminiszter e téren első debutját egy szebb jövő zálogának tekintjük.

Az 1890. évi belügyi költségvetésben szintén hangsúlyozva van még a „legszigorúbb takarékoság” elve, de a költségvetés azért az 1889. évihez képest mégis névleg 183,749 frt emelkedést, illetőleg a 43,479 frtnyi fedezetnövekedésnek helyesen odaszámításával tényleg 227,228 frtnyi emelkedést mutat. Ez emelkedés pedig a miniszteri indoklásból kifolyólag két alapindokra vezethető vissza: 1. mert évenként át szerzett tapasztalat alapján bebizonyult, hogy egyes tételek nem felelnek meg a valódi szükségletnek, miért is a valóságnak megfelelő tényleges állapotot kellett számítási alapul venni; 2. mert a legszigorúbb takarékosági elv szem előtt tartásával sem zárkozhatott el a belügyi

T Á R C Z A.

Halottak napja előestéjére.

Jelige: „Te a durva tirán bíborit elveted,
Mint a koldus . . . élete terheit;
S a sz. emberiség jussa szerent nekik
— Egy rangot és nyugalmat adsz.”

Berzsenyi Dániel.

Szendergő országod üdvözlöm zord halál!
Hol az Úr vetése immár aratva áll . . .
Szomorú . . . szentelt hely, — mégis ürvendesz,
Hol a fáradt vándor biztos ravva evez;
S — itt találjuk föl az „egyenlőség” honát!
Melyért közdünk, vivünk — annyi éj napon át,

. Az élet tengerén az ember téveleg,
Megpihenni jöttem köztetek, szent helyek:
Kit elcsüggedésig megviselt az élet,
Ide jöjjön, ide! s reménye föléd;
Megerősből abban, — a mint megírva van —
Hogy itt békét nyer a kándó boldogtalan.

Ide szoktam járni fönkelt érzülettel,
Beszélni a sírban nyugvó jó szívekkel;
. S elmélkedvén a sok sírdomb hullámszátán,
Mintha a Teremtő léptelt hallanám . . .
S mert köröttem hiszem, hogy lengnek égiek,
Üdvözlöm holtak szent honja emlékidet!

Zugó szárnyasapási az örök időnek
Neh sok reménységet ide temetének;
Ámde az éva s érény, hogyha elnyomatnak,
Itt találják keblét békés álkonyatnak;
— Épen azért engem — tudván megértet est! . . .
A sír csillagatlan-éje el nem fjezt.

. . . Mintha írva volna a síri halmokon
Nemes munka után édes a nyugalom;

S e szent nyugalomból felém elődeink
Nagy reménye . . . s dicső emlékezetet int.
Az itten pihenő emberi munká-szaj —
Némán kiáltja föl: diadal . . . diadal! . . .

Holtak hazájában, a sírok kertjében,
Megcsókolkják egymást az igazság s béke;
Itt az „egyenlőség” s „testvériség” hona.
Rája ékes lepelt a kegyelet vona . . .
Ha most a csillagos kék égre nézek,
Nincs többé előttem hervadás, enyészet.

Ok — és okozatból — átmeregve mélyen
Tanulom, hogy földi élettem ne csakéljem;
Tanulom, hogy mért less „ez élet pusztá kép”;
S mért pihen zengő barátságával a nép,
Önzetlent bírom megértelmzni
„Kérdések-kérdések”, „Tehni vagy nem lenni”

Amit Paskál mondott, tekintetbe veszem:
„Hogy rövid tartamu e földi élettem.”
Mely a „megelőző” és a „következő”
Örökvalóságba elmerülve vagyon;
S ezen kétvégtelen „tér” s „idő” esendje sző
Lelkemre szent fátynit, mely nekem oltalom.

Boldog halál által dicsőn megújuló
Örökkévalóság felé fordul elmém;
Amaz óceánra . . . a mélyen villámló
Fényben áll az ige üdvünk ünneplésén
Akit a jó lélek szeme: — a hit, lat csak.
Kihez, most a remény késett, hogy kiáltak.

. . . S kirol a legna yobb pogány-bölcs Sokrátesz
— Plató — a társaihoz ily szent vallomást tesz:
. Csodás házasságból születik majdan ő
Várjatek! — egy . . . két . . . vagy három század ha jó,
Halhatlan világot nyújt a mindenségben —
Tádvot . . . áldást áraszt minden nyomon, lépten,

Kinek igazsága így kiált: — Tűnjetek
Hamis sugaraktól aranyos felleg ki!
Legyen halálotok mindörökké néktek!
Tiszta oltárokon istenített véteket! . . .

Adjátok helyet a nagy-szent végtelennek,
A hit és imádk! . . . az igaz istennek.”

„Meglátni fogják öt először Keleten
Ha az eszme hajnalcsillaga megjelen
Ott kel az igazság, hol meghasad a regg,
— Eljövén „hajnali szép csillag” teveled;
Jövedesz bizonytal megtestesült ige,
Kit szememmel látok az idők méhíbe . . .

Kinek a jövőből visszavert sugára
Ime most fényt vete élttem alkonyára;
Mi fényes fátynit levette jó ide
A feltárlt titok . . . az imádkott ige . . .
Oh e dicső látvány előzötti létkem,
Hogy hozzá bucsunó hátam elrehozzam.”

Titokkal telje szám . . . háromlélt lényeg, . . .
Kiben a remények beteljesedének?
Ime látom arcát, hogy megismerjem őt,
Ki barátom vala születésem előtt . . .
Lelkem hallja szavát . . . örömmel fölédred . . .
Mert a sző, mely égből jön, vissza nem térhet.

Bizunk az igében! . . . higjók lelkeinkben;
Hogy beteljesdtek miertünk minden;
Szeretet fás istent emberekké lőszre,
Hogy a feltámadást nekünk kölcsönözzre;
A miért oly szentül reménykedvő vágyunk
Befogkövetkezni halhatatlanságunk!

Szendergő országod üdvözlöm őh halál!
Hol az Úr vetése immár aratva áll;
Holtak hazájában a sírok kertjében,
Megcsókolkják egymást az igazság s béke;
. E szent nyugalomból felém elődeink
Dicső reménye . . . s szent emlékezte int . . .
Az itten pihenő emberi munká-szaj . . .
Némán kiáltja föl: diadal . . . diadal!

*) Milyen a méreg pohár kiürítése után halálozott . . .

miniszter oly költségek emeléséről, melyeket az ország fejlődési viszonyaival s a haladó kor igényeivel szervezeti összefüggésben álló állami intézmények fejlesztése megkíván. Így a humanitárius, egészségügyi és közrendészeti intézmények fejlesztését s ennek folytán az idevonatkozó tételek emelését elodázhatatlannul szükségesnek vélte.

Az államháztartásnak váratlanul fényes eredményre befejezett rendezése remélhetővé teszi, hogy nemsokára sok minden másképp lesz. Megnyugtató egyelőre az a tudat, hogy az intéző férfiakban a jóakarat, a képesség és azon hajlam, hogy a hiányokon segítsenek, kellő mértékben megvan.

I' alottak napján.

Mély gyász, omló könnyek, fájdalmas sápadt arc, ez jellege a napnak. A sir birodalmának határa kiterjed, a halál némasága elnyomja a lélektől küzdők piaci lármáját, a pezsgő élet zisibáját, elnémítja a bűn tomboló tivornyait, s e siri csendben a harangok bús, panaszos zúgása hallatszik egyedül, mint a megtört szívek fájdalmas zokogása.

Az úr szolgái az oltáron, mindegyikünk pedig szívünk legszentebb rejtekében áldozatot, a sir és halál daczára lángoló szeretet áldozatát mutatjuk be az élők és holtak Istenének azokért, kik már lerótták a halandóság adóját s néma sírgödrökben várják az ítélet nagy és rettenetes napját.

E magasztos pillanatokban feltűnnek lelki szemeink előtt a sírnak útjai: beldűnik az édes, kadves arc, melyben örömlőket és boldogságunkat leltük, ránk tekint ismét azokkal a kedves szemekkel, melyekből szeretet sugárzott; a gyermek látni véli ismét a jóságos atya, az édes anya vonásait, érezni véli áldó szent kezeit, elragadtatásban ajkaira jó a rég elhangzott kifejezés, kedves atyám! édes jó anyám! Az édes anya újra mosolyogni látja lélekben szíve szerelme gyermekét, kitárja készül karjait, hogy keblére ölthesse, dédelgesse, mint egykor régen, régen, midőn még édes csókjaival altatta el. Feltűnni látja a hitestárs, élete boldogságának letűnt napját, a kedves, a felejthetetlen hű hitestársat, kivel együtt a sötét sírba temették az ő életörömét és boldogságát is.

Ah, de ez álmodott boldogság látományait, a leltűnt szép napok viszfényt rögtön megsemmisíti a kérelhetetlen, a rideg való. Görcsös zokogás, kínos sóhaj hangzik körülöttünk. Oda tekintünk, honnan a fájdalom e szentelt hangjai hallatszanak, s galambfehér aggyasztant látunk égő sírhalmokra omolva, egy halmorra, mely kedves gyermekét, boldogságának, egyedüli büszkeségének szép reményét, agg napjainak istálpját fedi, körül egykor késő örögségének szomorú napjaiban segélyt, vigaszt és boldogságot várt, s kit a halál kegyetlen keze oly korán letarolt. Remélte, hogy egykor e kedves kezek fogják őt a halál küzdelmeiben gyámolítani, s ime ő eltávozt, s vele együtt a sírba szállt mindene. Néma kétségbeeséssel szemléli a sírhalmot, s ránczokkal barázdált üsztes arcán nehéz könyesepek futnak alá, s ajkai a mély fájdalom kínjai között e szavakat ismétlik: Fiam! édes fiam! . . .

Emitt szegény árva gyermekek! könyeiknek záporával öntözik a sírhantokat, melyek az édes anya vagy atya tetemét takarják, kiknek gondosan őrködő szemei és áldó kezei alatt nem érezek az élet ezer nyomorait, melyek lerhe alatt most roskadoznak, s zokogva, keserű könnyük között panaszoznak el, hogy mióta ők elávoztak az élők közül s magukkal vitték a szülői önfeláldozó szeretet, mily rideg, mily kiellen árva életűk; kínosan panaszoznak el nyomorúságaikat a néma sírhantnak.

Édes szülők! . . . Kedves gyermekem! . . . Szeretett hitestársam! . . . Testvérem! . . . Barátom! . . . Eme szavak hallatszanak, zokogás, fohászközött. Édes szavak, keserű panaszközött, zokogásnak a sírhantok felett. A sír néma, hantja rideg, alatta porló tetemek, csont, por, enyészet.

Kinek szólnak tehát e fájdalmas szavak? A sír nem ért meg, a néma hant nem felel.

Ó szent hitünk! a te hatalmad az, mely e szavakat ajkainkra adja; mert hisszük és megvagyunk győződve szentül, hogy kedveseink tetemei porladoznak ugyan, de áldó és áldott szellemük örökre él. S az emberiség e fohász, elhunyt kedveseinkhez, e beszéd a néma sírhanttal, mely szeretteink szellemének hüvelyét takarja, legnagyobb és nyilvános biznyságtétel az emberiség szívében élő amaz örök igazságról, hogy lelkünk halhatatlan, s szavaink e halhatatlan lélekhez vannak intézve, kivel egykor találkozni fogunk ott, hol nincs bű, nincs bánat, hanem örök napfény, örök boldogság.

A szenvedő váltóképeség.

Vármegyénk közönségének tavaszi közgyűlésén, olvastattam Zólyomvármegyére azon átirata, melyben a szenvedő váltóképeség korlátozásának szükséges voltát élénk színekkel rajzolja. Zólyomvármegyére emez átirata oly fontos igazságokról emlékszik meg, melyeknek valóságát a köznépi anyagi elpusztulása kétségtelenül igazolja be. Első tekintetre felismerhetjük ama végromlást, melyet a szenvedő váltóképeség korlátozatlanul a kisebb birtokosok, különösen az értelmetlenebb köznépnél, de általában minden rangú és helyzetű kölcsönkérőnél okozott. Olyan jelenség ez, mely megérelemlí, hogy vele az országgyűlés már a közeljövőben oly behatárolt foglalkozást, hogy elrejtve a váltó túlszigoruan kötelező voltának, ha behunyt szemmel nem akarja elnézni, hogy

a pénzüzetek, magános kölcsön adók, a váltó erejénél fogva, a népet teljesen vagyontalanra tegyék.

Méltó aggodalommal nezzük a köznépi anyagi pusztulást s általában azon szegénységet, mely társadalmunkban mindig izesztőbb alakot kezd öltetni. Az eladósodás annyira elterjedt, hogy ritkán találkozhatsz olyan emberrel, akiről elmondhatjuk, hogy nem adós. A telekkönyv tele van betáblázott adósságokkal, a perek száma óriásira nőtt, a végrehajtók egymásután ültetik dobra a kisebb, nagyobb birtokokat. Sokszor jelentéktelen adósság miatt kerül árverésre a vagyon, mivel a nép szegény, licitáns kevés van, a kedvező alkalmat nemely lelküsimertlen vevő kizsákmányolja, az értéket távolról sem közelíti meg azon összeg, amennyiért rajta marad.

Régebben a köznépi egyszerű életmódot folytatott, nem voltak olyan badar vagyi, mint ma. Az élelmezés kitélt saját terméséből, a ruházat legnagyobb részét a munkás nők állították elő. Mostanában a köznépi kivétel között hajdani egyszerűségéből, oktanul majmolja a tehetősébbeket. A fényűzés meglátszik házuk berendezésén, ruházatukon, élelmezésükben. A nők tellenül hevernek, kihalt betőlük az a szorgalom, mely anyáikait jellemezte. A háziipar egyszerű, de tartós készítmény helyett, divatárú üzletekből fedezik szükségleteiket, ehöz pénz kell, több-pénz mint a mennyit a termés csekély árából elszakítani lehet. Az ilyenek miatt adósságba keveredik a nép, mely vesztét okozza.

Míg az uszorát a törvény el nem törölte, a kötelezvényre adott kölcsönök után a társadalom vérszopó pióczái 1—200 perzentel szedtek. Az uszoráskodás lat-szólág megszűnt, de alattomban annál veszélyesebben pusztult. Az uszora helyett gyakorlatba jött a váltó. Az uszora által elszegényített nép aláírta a váltót, mert kényszerülve volt rá. A váltó pontos fizetést követel, ezt a nép akkor látta által, midőn vagyonát elkerülhetlen veszély fenyegette, mely be is következett.

A takarékpénztárak intézményét sokan olyannak tekintették, mint amely a kölcsönzésre szorult népet kiszabadítja az uszorások halójából. Ez az intézmény hasznos is, de nem a gazdalkodó népre, hanem a kereskedő és iparos osztályra, mert a gazdalkodó nép nem képes a 3—4 hónaponként bekövetkező fizetéseket pontosan törleszteni, mivel az ő jövedelme csak őz táján jön meg.

A takarékpénztárak a kikölcsönzött összegek biztosítása czéljából szintén sűrűn használják a váltót. A köznépet a váltó már eddig is teljesen tönkre tette. A tudatlan földmíves osztály állhiedelemben élt a takarékpénztárak jótékonyága felől, midőn saját kárán győződött meg arról, hogy ez intézmény nem neki való, már késő volt.

Nógrádvármegye területén vannak oly községek, melyek igazán boldogok voltak addig, míg a takarékpénztárak váltói ki nem forgatták a vagyonból. A kezesség oly szomoruan vágódott számtalan emberre nézve, hogy maig jóhiszemű aláírásukért sokan jutottak végpusztulásra. Az adósság csinálás ragálya, az ezzel együttjáró kezesség, a jómódú köznépet tönkre tette. Ma már odáig jutottunk, hogy a majdnem minden nagyobb községben létező takarékpénztárakból nagyon nehéz dolog kölcsönözni, mert kezeset kapni nem lehet. Mindenki okult a mások szerencsétlen kezességének következményein. E körülmény pedig bénítólag hat a kereskedő és iparos osztályra, mert a tisztességes, a fizetéseket pontosan betartani tudó kereskedők, iparosok is vagy nem, vagy nagyon nehezen jutnak pénzhez. A kereskedelm és ipar levén a társadalmi élet-életteléke elégtő kérdés, hogy a kereskedelem és ipar ne akadjon meg a pénzüzetek jelen hátrányosnak mondható kölcsönzési módja miatt, a kereskedőknek, iparosoknak olyan pénzforsrá kell, melyből a mainál kedvezőbb feltételek mellett pénzüszükségletét fedezhesse.

Fájdalom, hogy ma minden kölcsönadó váltóhoz ragaszkodik. Régebben az adott szó betartása kötelezőbb erejű volt, mint ma a váltó. Ma a becsületet nem ismerik el olyan kezességnek, melyre kölcsön adni lehetne. Pedig a váltó is keveset ér, ha a kölcsönzóról fel nem tehető a pontos visszafizetés. Azonban lehet a kölcsönkérő bármily becsületes ember, vannak előre nem látott akadályok, melyek egyidőre fizetéseképtelenné teszik őt. Ilyen eseteknél a váltó oly fegyver a pénzüzetek magánosok kezében, mely végromlását okozza a fizetésben megakadályozott kölcsön kérőknek.

A váltó kétélű fegyver a nép kezében, mellyel vagy magát, vagy másat sebez meg. A mi köznépiünk sokkal tudatlanabb nép, minthogy a váltóval bánni tudjon. Ezért szükséges a szenvedő váltóképeség korlátozása.

(Sz.)

Közigazdaság.

A száj és kő-féltés az állatoknál.

Most a midőn ezen, a gazdákra nézve annyira kellemetlen, a szegény marhákra nézve pedig fájdalmas baj uralkodik. Nógrádvármegye legnagyobb részében, nem lesz érdektelen egyet-mást elmondani róla, annál is inkább, miután sokan azt hiszik, hogy ez is valami olyanféle új csapás, mint akár csak a phylloxera.

Még az ötvenes években olvastam, vagyis inkább tanultam az iskolában azt, a mit itt elmondandó vagyok. Abban az időben egy szerény falusi iskolában összes könyvtárunk négy darabból állott és pedig az u. n. ABC-s könyv, a kis katechismus, természetudomány: a gazdasági kis tükör és a gazdaszáttanból. Ez utóbbiban sok érdekes magyarázatok foglaltattak az állatok és különösen a szarvasmarhák betegségeiről. Egy fejezet e következőket tárgyalja:

Vannak száraz évek s a száraz évek közt felettebb száraz nyarak, az ilyenekben, de különösen ha július és augusztus hónapokban uralkodik a szárazság, akkor mihamar tenyészik és szaporodnak az ártalmas rovarok és megszámlálhatlan ezrei a mérges hernyóknak és csigáknak; ezeknek legnagyobb része a fent jelzett hó-

napokban a mezőkön és legelőkön elődik, hozzájárul az egész nap, mely megpörkölt, kevés harmat folytán meg elve-holva tengődő füveknek hegyeit. De még ez mind nem elég, jön az u. n. ragya s ez, a mi egész-séges fő megmaradt, a mit a véletlen megkímélt a mérges rovaroktól, az aztán leforrálja oly annyira, hogy egész rozsdá képződik a legelőn.

Most aztán, a midőn már az egész legelő meg van mérgezve, a szegény hiéhezett marhák erőszakkal kényszerítetnek ragni ezt a megégett, megmérgezett fűvet; a szegény állatok éhesek lévén, és nem válogathatván a jó és rossz között, következésképp megkapják a betegséget. Ez a baj azonban nem jelentkezik azonnal rajtok, de annyi bizonyos, hogy abban az évben át kell menni valamennyinek e betegségen — kivéve természetesen azokat, a melyek legelőre nem járnak, és ragály-nak kitéve nincsenek.

Hogy a felszedett mérgeanyag hogy hatol be a testbe s felszívódván a vérbe, miként okozza a száj kis genyvelő sebeit és a körömfajást, ez minket nem, leg-feljebb a szakembereket érdekli közelebbről.

A szájfajás, mely köztudomás szerint nem veszélyes betegség és néhány nap alatt gyógyul, az által lesz kellemetlen, hogy a beteg állat lesóványodik, mert nem tud enni a fájdalomtól. Gyógykezelése igen egyszerű. Némelyek római galicizot, kék követ stb. használnak, de mindezeknél gyorsabban használ a hamus vízzel való mosogatás, mert a genyvel feloldja a sebből és egyuttal gyógyítja is azt.

A hamus vizet így készítjük: egy félliter szitált hamura mástfél liter tiszta hideg vizet öntünk — tiszta fazékban, ezt felkeverjük párszor és körülbelül felőráig állni hagyjuk a vizet a hamun, (míg a viznek balzsam-hoz hasonló édeskés íze nincsen); ekkor beszűrjük a vizet tiszta edénybe és ezzel a hamus vízzel napjában háromszor tiszta lágy kefével vagy tiszta ronggyal kimossuk a beteg állat genyves száját és így folytatjuk azt néhány napon át. Az állat körme is mosogatandó. A hamus vízből nem árt a beteg marhának ivó vizébe 2—3 deczit önteni, sőt nemcsak a szarvasmarhákknak, de általában minden háziállatnak lehet azt adni nemcsak betegsége alatt, hanem egészséges állapotában is, különösen járványos bajok idején, tapasztalt régi gazdák állítása szerint, az így kevert ételt és italt evő állatok vigabbak, frissebbek lesznek és hizékonyabbak.

Most a midőn a tudósok száma az állatgyógyászatban is rendkívüli módon szaporodik s mindenre új meg új külön gyógyszert találnak fel és ajánlanak, lesznek bizony ra sokan, kik mosolyogva fogadják ezt az en — régi tapasztalatra alapított — felszólalásomat. De azért én kérem a tek. szerkesztőseget, tessék azt közlé tenni, hát ha lesznek olyan gazdák, a kik megkísértik e költségbe nem kerülő ártalmatlan gyógykezelést és meggyőződnek személyesen annak hasznosságáról.

S. I.

Tot lapismile. A turóc-szentmártoni Nádorúe Noviny az evang. egyetemes gyűlésről írván, vezér cikkében úti sorra az egyetemes gyűlés azon tagjait, a kik Mudrony és Dula urakkal nem egy formán gondolkozna. Különösen visszatetszést szült a cikkirónál az egyetemes felügyelőnek az elnöklés körül kifejtett energikus eljárása. A Nár. Nov. úgy látja, hogy az egyetemes gyűlés nem felel meg egyházi feladatának, mert nem egyházi ügyekkel, hanem politikákkal foglalkozik. A viták után ítélté, mondja a cikkíró, a gyűlés hasonlít a kommunarditák összejelvetelehez. Az eszélyesség és mértékletesség hangját elnyomta a tisztán világi, politikai szenvedélyek kifekadása. Külsőleg komoly férfiak, mihielytől nyelv jogai kerültek szóba, oly szavakra ragadtatták el magukat, a minőket szájába nem vesz az, a ki leg-alább a saját méltóságára ad valamit. Ha a tót pap tót nyelven megszólalt, oly látna, oly zaj keletkezett, mint a szátrázók bányászok meetingén s egymásután demonstrative menekültek a tót szó elől mint az ördögök a szentelt víz elől. Ki meri azt mondani, kiáltja N. N., hogy itt a tót nyelv és a törvényes jogok elkob-zása forog szóban? Az egész egyetemes gyűlés arról lesz bizonyoság, hogy az evangélikus egyházban az egyházi szellem mélyen átűsűlyedt. A cikk író szerint jelenleg az evangélikus egyház vezérferitai azon fardoznak, hogy az egyházból közigazgatási és politikai intézményt csináljanak, melynek segélyével az egyházból kizorítottak a tót nyelv, nevezetesen az egyházi adminisztrációból, a konventekből, jegyzőkönyvekből s lehet-tőleg esetről esetre a templomi szertartásból s egyházi funkciókból is. A cikkíró memento mori-t kiált a tót evangélikusoknak.

A tu és-szentmártoni Nádorúe Noviny ezt írja: Ha a magyar nyelv részére kedvezményt engedtek a had-seregben, ha a közös hadsereg tisztjétől nem követelik, hogy helyesen tudják a német nyelvet írni és beszélni; itt megindult a kedvezményeknek sora s a dolgok logikai rendben tovább fognak fejlődni. A Pester Lloyd hiába figyelmeztet apolitikai vezérékkel, hogy mers-keljék magukat. Evés közben jön meg az étvágy. Az „és” kivásával megtörtént az első lépés a közös had-sereg kettő osztására. Hare a magyar nyelvnek a had-se-regbe való behozataláért és az „és”-ért, valamint a nem-zeti hadi jelvényekért csak az utat egyengetik a külön magyar hadsereg megteremtéséért. Cél nem lesz ma-holnap elérve, de ha továbbra is úgy fognak a dolgok fejlődni, mint a kiegyezés, óta nem lehetetlen, hogy e cél elérték.

Hirek és Különfélék.

Személy: Hr. Gr. Degenfeld Lajos főispán úr ömél-tósága okt. hó 30-án reggel 9 órakor B.-Gyarmatra jött, s bíráló bizottsági ülést tartott, mely ülésen a me-gyebizottság virilis és választott tagjainak listroma felőlvizsgáltatt. A főispán okt. hó 31-én távozott a

székvarosból, azonban, mint értesülünk, már ma ismét eljón körünkbe.

Nógrádvarmegye tisztújító közgyűlése december hó 30-án fog megtartatni.

Előleptetés: Radákovich Károly, a 16-ik feldandár h-gyarmati zászlóaljának egyik derék hadnagya -- főhadnaggyá léptetve el.

Jegyzőválasztás: Zagyván Szabó Imrét, ki a zagyvai csoportban 13 even át helyettes körjegyzőként működött, okt. hó 29-én egyhangulag körjegyzőnek választották.

A b-gyarmati takarékpénztár okt. hó 26-án rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlést Szontagh Pál helyettes tanácsos ur öngyarmattal vezette. A közgyűlés kiemelt tárgyat képezte az egyik aligazgatói tisztség betöltése, mely tisztség Gr. Degenfeld Lajos önméltóságának lemondása folytán ürtől meg. Az egyik aligazgató ugyanis a sziraki főlk takarékpénztár elnökének áll az elnök, azért is az egyik aligazgatót Sziráról vagy Szirák vidékéről kell megválasztani. A bizalom osztatlanul Ondrejovich László bágyoni földbirtokos s megyénk egyik kiváló derék tagja fel irányult, kit a részvényesek egyhangulag megválasztottak, s bizony meg lehetnek győződve, hogy a főispánná lett Gr. Degenfeld Lajos után soha jobb kezébe nem lehettek volna le a sziraki főlk takarékpénztár ügyét és virágzó üzletét. — Gratulálunk a takarékpénztárnak! — Volt a közgyűlésnek egy másik fontos tárgya is, s ez az építkezési ügy. A takarékpénztár nagy áldozatkészséget fejtett ki eddig is az intézeti székház díszítése mellett; most azonban egészen okoskerti építkezésbe becsúszott. Ugyanis kényelmes nagy helyiségeket csinál a pénzügyigazgatóságnak, s a hátsó épületeket is emeletre húzza fel. Ezen építkezés hozzávető számítással (mert hisz a tervrajzok és költségvetés el nem készülték) 17,400 frtot veendő igénybe. Az összeget a részvényesek készséggel szavazták meg s csak azt kívánták, hogy a tervezet és költségvetés a rendes évi közgyűlésnek bemutatassék. Más tárgya a közgyűlésnek nem lévén, a közgyűlés Vannay Ignác igazgató indítványára az elnököl kegyelmes urnak köszönet szavazott befáradozásáért és a közgyűlés bölcs és tapintatos vezetéséért.

Kivonat a hivatalos lapból. Rapp községben f. évi október hó 26-án új kir. postahivatal állítottat föl. Ezen postahivatal mindenmü levele s kőcsi postaküldemények, továbbá 500 frtig terjedő postautalványok, utánvételek és postai megbízások fölvételével, továbbításával és kézbesítésével illetve be- és kifizetésével lesz megbízva. A rappi postahivatal, melynek kézbesítési körébe az eddig Losonczhoz tartozott Kalonda, Muesiny, Mulyadka, Pilis, Rapp és Terbeléd községek oszlatnak be, összeköttetését Rapp-Losoncz között berendezett naponként egyszeri gyalog postajárat útján fogja nyerni.

A harangok ügyében tudósítunk sok érdekes hírt közölt velünk, melyek közül első helyen érdemel említést azon tény, hogy a multkor dugába dőlt küldöttségi eljárás helyett fűdó Hotkovinsky Károly plebános és Reményi Károly városbíró vezetése alatt hét tagu deputáció ment október 30-án Simor János bíbornok herceg-prímáshoz Esztergomba, s előadásukkal annyira megnyerték ő ementiaját, miszerint legott megígérte b-gyarmati híveinek, hogy a harangok megszerzésére végett egyik püspököt küldi ide. Ezen eredményes s igen érdekes utazás részleteiről jövő számunk tárczá rovatában külön ismertetést fogunk közölni, megemlítvén most még, hogy a küldöttséget fíradhatlan tagjai voltak a vezetőkn. kívül Aninger László, ifj. Hummer Ferenc, Kommerell Gyula, Schultz Lajos és Vannay Ignác urak, 24 óra alatt tévén meg a nagy utat. Örvendelese hírről szóló továbbá, hogy gróf Zichy Livia ő exca megkeresése után 100 frtot küldött a harangok költségeire vallásos fenkölt érzelme jelöl és mint megbízható forrásból értesülünk, a senior gróf ur szintén szép összeget resolvált e célra. Most pedig folytatjuk az iven begyűlt adományok nyugtázását. Rády István ur ivén aláírtak Kukla András és neje Augustin Apollonia 6 frt, Rády István 3 frt, Kukla István, Banczik százados öz. Póczolay Imréné, Tantossy Emil, Streisinger és Ocskó Ignác 1—1 frtot, Oszadszki Jánosné és Marendiák Mihály 80—80 krt, Meisner József, Schultz János, Kohn Henrik, Lévy Bernát 50—50 krt, Kolbányi Lajosné 40 krt, Jonasz Jakab 30 krt. A Népbank ivén: Makka Ignác 5 frt, Gazdik Lajos 2 frt, Kossaczky Emil Koharich Arnold, Steller Antal, Dömök Erzsébet 1—1 frtot, Tiesinszky Árpád 67 krt, Horváth Gyula 58 krt, Divényi János, Pap István, Mesko Boldizsár 50—50 krt. Kommerell Gyula ur ivén: Egy uszonuló társaság 8 frt 60 krt, Gáborik Pál 5 frt, Kommerell Gyula, Róth Károly, Jakobeynő 2—2 frt, Filler Lajos 1 frt 20 krt, Debreczeni Márton, Frey Miklós, Kedvesy Lajos, Kluk András, Selmezy Sándor, Bradács Boldizsár, Sebjan Károly, Bor Márton, Vajola Irma (Csicsóné) öz. Kaposztásyné, Benedek Miksa, Szilárd Lajos, Szommer Károly 1—1 frtot, Bruzsinszky János, Gyetvay Imre, Buriszz Gyula, Zolnay Antal, Molnar Pál, Kiszeley Ferenc, Sebjan Samu, Dunajszky János, Krsák Mari, Póczolay Kálmán, Frendli Karolin, Barok Jakab, Wegeler János, Varga János, Makovineczky Mária, Ivitz István, öz. Ivitz Jánosné, Sándor István, Bartos István, öz. Juhász Istvánné, Hyros Sándor, Skribák János 50—50 krt, Csádolay Etel 40 krt, Varga Mihály 30 krt, Hummer Ferenc ur ivén: Hummer Ferenc, Bonifert Alajos, Himmler Adolf, Barth Lipót, ifj. Weisz Armin, Schwartz Samu, Jámor Pál, Paraszt Jánosné, Lovász Miklós, 1—1 frtot, Sook Gyuláné 60 krt, Pongrácz, Sztrehyik István, Horváth János, Nagy Miklós, Ujhelyi Boldizsár, ifj. Szmrzik János 50—50 krt. (Folytatjuk.)

A b-gyarmati honvédelmi laktanya kibővítése ügyében a tárgyalások a honvédelmi minisztérium által kiküldött katonai szakbizottság és a városi képviselő testület meghívott tagjai között nov. hó 1-én indultak meg. A honvédelmi minisztérium által kiküldettek: Blanz Vilmos ezredes, főhadbiztos, továbbá Védő Jenő és Jelinek al-

ezredesek, valamint Oblatek mérnök főhadnagy ur. A laktanya, mely 1884-ik évben épült, az akkori létszámnak teljesen megfelelt. Szép fekvése, kényelmes helyiségei, a legtulzottabb igényeket is kielégíteték, s messze földön van ehhez hasonló honvédelmi laktanya. Az 1886-ik népfölkelési törvény, és az új veder-törvények megalkotása által azonban a zászlóalj keretei kibővítettek, úgy, hogy most már az allandó tényleges létszám kétszer annyi mint ezelőtt volt. A laktanyában most már el nem férnek a tisztirodák, s 100 ember a padlásokon van elszállásolva. Ily körülmények között a laktanya kibővítéséről okvetlenül gondoskodni kell. A katonai bizottsággal megejtett szemle alkalmával konstátáltatott, hogy körülbelül 20,000 frtba kerülne a pótléptételek. A város tehát, mely a magyar honvédséget örömmel fogadta kebelébe, s melynek ilyen monumetális épületet emelt, ezt az áldozatot is meg hozni köteles, nehogy a honvédszállój innen elvessék. A katonai bizottsággal folytatott tárgyalások, melyeket Blanz főhadbiztos ur igen nagy tapintattal vezetett, azt hisszük, a kincstár és a város érdekeivel összeegyeztethetők lesznek, úgy hogy a város által teendő befektetések a bérösszegek által biztosíthatók. A tervek a honvédelmi minisztérium szakosztályai által fogant elkészítettni, s már legközelebb megküldetnek a városnak; mikor is lesz módunk és alkalmunk ezen ügyhöz bővebben is hozzájárulni. Még csak azt jegyezzük meg, hogy a katonai bizottság a laktanyában tapasztalt szép rend és tisztasággal igen meg volt elégedve, mi díszetere válik derék órnagynak: Vizner Mihály urnak.

A gazdák és iparosok allandós hitelszövetkezetének b-gyarmati üzlet telepei -- mint örömmel értesülünk -- folytonos virágzásnak örvendenek. A fűszer és bór kereskedés most ismét a legjobb árral van felszerelve. Itt ott most is van egy és más áru nemre nézve a közönség részéről egy kis kifogás, azonban ezen könnyen lehet segíteni; mert a meg nem felel árúval vissza veszik, s az üzletvezetők kötelesek a megfelelő árral kiszolgáltatni bármely megrendelőnek. Ezenkívül az üzlet kezelő bizottság fel is kéri a t. közönséget, hogy ha esetleg valami panasza volna az áruk, vagy azok ára ellen, -- azt az üzletkezelő bizottságnak szíveskedjék bejelenteni. Az üzlet most már annyira megerősödött, hogy az üzletvezető személyzet mellé még egy jó házból származó ifjú tanulól bármikor felvétetik. A pék üzletből -- több rendbeli panasz miatt az eddigi bérő -- eltávolítottat, s most a pék üzlet egészen újból lesz berendezve. A pék üzlet felügyelő bizottság mindent elkövetend, hogy a keresztény közönség részére izletes jó és olcsó sütemények állítsanak ki.

Jubileum. Kovácsi József b-gyarmati evang. tanító tiszteletere, 50 évi tanítói működése alkalmából, a b-gyarmati ev. egyház jubileumot rendez nov. hó 10-én. Az ünnepély d. e. isteni tisztelettel veszi kezdeti, ezt követi Kovácsi József arczképének átadása. (Az arczképet Kubányi Lajos festőművészünk igen sikerülten festette le.) D. n. 1 órakor Teller Ignác sörházában díszlakoma, melyre az előjegyzések végell aláírási iven közzétetnek.

Elvi jelentőségű határozat. Lapunkban is jeleztük, hogy egy b-gyarmati mészáros Sch. K. -- F. F. urnak nem akart pénzért húst kimérni, dacára annak, hogy a mészárszékekben volt hús elegendő. F. F. ur ezért hupanaszolta az illető mészáros a b-gyarmati szolgabírósnál. A szolgabíró, mint értesülünk, Sch. K. mészáros 100 frt pénzbírságba marasztalta el. Sch. K. azonban felebbezte ezen elsőfokú határozatot.

Minimális árak orsz. vásárait szintén nem tartozott a jók közé, pedig iparos és kereskedő, valamint gazdák közönségünk is nem kis reményeket szokott e vásárhoz fűzni. Fel lón hajtva 1325 drb. szarvasmarha, 411 drb. ló és 1346 drb. birka, kevés lévén azonban a kereslet, az ár igen alá hanyatlott. Szemes termények közül a kukoriczát igen keresték a felvidékiek; a káposzta jóval olcsóbb volt, mint hetekkel előbb.

Az „és.” Amiórt e nemzet hiába epedt 22 esztendőig, amiről Deák legszébb reményei a jövőnek száltak, s Széchenyi csak határozatlan körvonalakban látta, hogy „lesz”, amit Schmerling lehetetlennek, Beust kivihetetlennek, Albrecht főbg. hallhatatlannak velt: Tisza Kálmán ime megvalósítja. A híres közjogi „és” ezentul nemcsak az uralkodó ezimében, nemcsak a közös hivatalok, állami pénzek, diplomáciai iratok pecsétjében s ezimzeiben leszen látható vagy hallható hanem a közös hadsereg minden épületén, lakettáján, ruhagombján, lobogóján, az összes tiszti névjegyeken stb. stb. is. Tisza Kálmán kivívtá Bécsben a nagyszerű átalakítást, s vele föltette a kiegyezési műre a koronát, hogy a hadsereg ezentul ne legyen „esk”, hanem „es. és k.” németül „kk” helyett -- „kuk”.

Újra a táviratnál. Baross miniszter, a zónatarifa minitájára, a táviratdíjakat is távolság szerint akarja megállapítani s így lényegesen csökkenteni. Eddigi díj minden szóért két dracjzár volt, most fél krajczárta akarja leszállítani a helyi táviratoknál.

Honvármegye törvényhatósági bizottsága báró Majláthy László főispán önkötele alatt rendes közgyűlésen tárgyaló ügyekből a következők említhetnek fel: Gróf Teleki és Szapáry miniszterek köriratai. Belügyminiszteri rendelet a tiszti ügyezői hatáskör szabályozása iránt. Főispáni átirat a megyei levéltár rendezése érdekében tett intézkedésekről. Kereskedelmi miniszter rendeletei a vármegyei közmunka-szabályzat módosítása, valamint a vármegye területén levő hid- és vámrévjogositványok igazolása tárgyában. Főispán átiratai, hogy Romay Béla elköltözése folytán több bizottsági tiszteröl lemondott, továbbá; hogy Luka Pál tiszti főügyész helyettesítése iránt intézkedett. Törvényhatósági átiratok, és pedig Szalmár városé az italmérésről jog kártalanítása tárgyában kiadott pénzügyminiszteri rendelet módosítása iránt. Nagyvárad városé az ottani kir. jogakadémiája fejlesztéséről, Beregvármegyeé a honfoglalás ezer éves ünnepének megtartásáról, Fogarasmegyeé az árvapénzeknek postai portamentességéről, Ungvármegyeé a tisztviselők

nyugdíjilletményeinek adómentességéről és Zólyommegye körlevele az allandós szenedő váltóképeség korlátozása érdekében. A magyar történelmi társulat értesítése arról, hogy a község növeinek magyarosítása ügyében egy szakértő bizottság küldetett ki. Alispáni jelentések a Luka Pál tiszti főügyész és Nigrovich Bertalan főszolgabíró ellen lefolyt ügyekről. Allandó választmány előterjesztése az 1890. évi közmunkavállalás megállapítása tárgyában. Alispán előterjesztése az iránt, hogy a kábogási büntetészenkek behajtása czöljából ingóságokra vezetett végrehajtási eljárás folyamán támasztott igénykeresetekben a képvisellel a vármegye tiszti ügyésze megbízassék. A jövő évi megyei és utépítési költségvetések. Községi ügyek. A póttárgysorozatról: belügyminiszter körendelete elbtartási szabályrendeletek alkotása tárgyában. Főispán átirata, mely szerint Halmay Mészöl közgazgatási gyakornokká nevezte ki. Közigazgatási bizottság átirata, melyben a pénzügyigazgatóságnak Lévan történet szervezése folytán erősen felmerült hátrányokat bejelenti. Alispáni jelentés körorvosi állomások betöltése iránt. Ipolyságon folyó évi augusztus 25-én tartott népgyűlés körvénye, melyben a vármegye jelen önállásának és Ipolyság mint székhelynek tovább fentartása, a pénzügyigazgatóságnak ottan leendő szervezése, valamint hat osztályú gimnázium felállításá iránt a törvényhatóságot a szükséges lépések megtételére kéri. A közgyűlésen összesen 43 ügy nyert elintézés.

Várúgy. Márkus Agost, az aszód-b-gyarmati vicinalis vasut kitérő képzettségű vállalkozó mérnöke -- hír szerint a költségeket finanszírozó bankkal megegyezve lépett. Most már csak a tervet és a költségvetést kell kisérgetnie a kereskedelmi minisztériumnál.

Tüdőbetegség gyógyítása. A „Közlemények” című könyvomat lapban dr. Nagy S. L.-től a következő érdekes sorokat olvassuk: „Mióta dr. Koch felfedezte, hogy a tuberculosist bacillusok idézik elő, azóta tudjuk, hogy e betegség okának legyőzése csak idő kérdése. Csakhamar találtak is fel oly szereket, melyek a bacillustokat megölték, de ezek az emberi szervezetre való káros hatásuk következtében alkalmazhatók nem voltak és így az eddig szokásos belégzési módszert ily körsteknél és ily szerekek gyakorolni nem lehetett. Végre Claude Bernard, a híres tudós egy oly új exhalatiómethodust talált föl, mellyel a belégzendő gyógyulástú gázok oly uton vezettetnek a tüdőbe, mely a szervezetet nem irritálja, e tüdőnek minden részét a gázokkal a szükséges mértékben ellepi úgy, hogy a tüdőnek bacillustartalma részé, valamint a légzőszerveknek többi beteges helyei a gázokkal közvetlenül érintkeznek s így aztán sikerült a tüdőbetegknél a gáz exhalatiómethodust rectalinjectió útján alkalmazni. Korunk leghíresebb szakferfiainak mint L. Bergoon, Cornil, Dujardin Beams, Stals stb. által tudószt, tüdőgümörök, phthisis, hörghurut, asthma eseteiben tett kísérletek oly fényes eredményt mutattak fel, hogy ez a rendszer ma már a legmegbízhatóbb. Köszönettel tartoznak tehát dr. Altman Károly Bécsben Mariahilferstrasse 70 sz. alatt lakó ismert orvosnak, hogy egy oly gázexhalatiós készüléket szerkesztett és adott át a nyilvánosságnak, mely Ausztria-Magyarországot nem is számítva, már Angliában, Belgiumban, Hollandiában Olasz-, Német-, Oroszországban fényes sikert aratott és mintegy 4000 példányban terjedt el. A készülék kezelése föltte egyszerű és beszerzése esékely áránál fogva (a hozzá szükséges vegyszerekkel 8 frt) senkinek sem esik nehezére. Tudtommal a doktor ur szívesen ad e tárgyban bárkinek bővebb levélbe felvilágosítást.”

Honvármegye legközelebbi közgyűlésén elhatározata, hogy vármegyei tisztújító közgyűlését december hó 19-én tartja meg.

A rimamóniai-álgátarjai vasműrészvénytársaság okt. hó 28-án tartá Bpsten évi rendes közgyűlést. A jelentés szerint a lefolyt üzleti év kedvező volt. A nyers vastermelés 440,308 mmaásra volt. Az összes eladás a mult évi készlettel, faszén, mész és sodronnyal 519,316 mm. Befolyt: 1,471,790 frt 57 kr. Ebből 800,000 frt osztatik ki a részvényesek között osztalék képen, vagyis 8 0/0 től.

Nógrádvarmegye faszénigete, mellyel a központi hivatalos helyiségeket fűtik, évente 120mte mmaásra rug A fa szükséglet évenként zárt ajánlatok útján szerzte be. A zárt ajánlatok f. évi nov. hó 20-kiig beadandók.

Előzetési felhívás. Azt kívánjuk, kedves költségeket teljesítők iródmunkát és pártolót iránt akkor, mikor Peres Sándor „Szünorák” ez költségeit a könyvpiacra hozatjuk. A derék pedagógust mint derék költőt mutatjuk be; s tudjuk, hogy a szünorák csak növelni fogja azt a szellemi élvezetet, melyek fiatal, de általunk már évek óta ismert költők egyes, itt-ott a többnyire álneve alatt megjelent költeményei okostak. Egyszerűség ömlik el e verseken, melyekből nemes érzelmek és gondolatok ragyognak felénk a derült világnézet mosolyog reánk. A Szünorák 8—9 éven f. évi december hó végén jelenik meg oly csinos kiállításban, a mely már egymaga is kedvező ajánlatossá teszi a művet. 1—1 példány előzetési ára: 1 frt, mely előre beutálható avagy utánvétellel fog a megrendelőtől beszedetni. Tájékozás végett kérjük az előzetési összeget, illetve a megrendelést hozzánk f. évi november hó 30-ig beküldeni. Gyűjtőknek 10 példány után 4 tiszteletpéldánnyal szolgálnak. Minden küldeményt alulírott cztághoz kérünk címezni: Losonczon. (Nógrád) 1890. október 15. Kármán Iró és sajtó-részvénytársaság.

A 15-ik tűzoltó egylet. Megyenken megalakult a 15-ik tűzoltó egylet is, Szűgy községben. Az alakuló közgyűlés okt. 24-én tartatott meg. Az egylet elnököl megválasztották Fay Albert urat, főparancsnokánl: Lábótki Károlyt, jegyzőöl: Oroszházi Jánost, pénztárnoköl: Frenk Márkot, szertároknöl: Vana Jánost. Az egyletnek 40 működő tagja van. Alapító tagjai: Fay Albert, Hanzely László és Simonyi Dezes urak.

Felkérjük mindazokat, kik úgy az elmúlt negyedévi, valamint az új évnegyed előzetési díjaikkal hátrálékban vannak, hogy azt postafordultával kiadólívatatunkhoz beküldeni szíveskedjenek.

Legfrédi testverek könyvkiadóhivatalában a következő nap-tárak jelentek meg az 1890. évre és pedig: „Mamulok nap-tára” ára 1 frt, „Házi nap-tár” 40 kr., „Húgyek nap-tára” 1 frt 80 kr., „Tanítók zsebnaptára” 1 frt 20 kr., „Ügyvédek, orvosok zsebnaptára” 1 frt 40 kr., „Gazdák zsebnaptára” 1 frt 60 kr., „Jegyzők napló mindenkori számára” 1 frt 20 kr., „Készhasznú zsebnaptár” 24 kr., „Kertészeti zsebnaptár” 1 frt 10 kr. Megrendelhetők feuti könyvkiadóhivatalban, Budapest, V. Nádor utca 7. sz. 2.

Horváth Danó,
felelős szerkesztő.

„ORION“

gyomor erősítő ital

mely a legkiválóbb Alpes, Apenin, Tátra és Vértes hegyek gyógyfűveiből készült.

Mint gyomor erősítő: előmozdítja az emésztést, igen jóhatással van a bélhurtra és távol tartja a gyomorgörcsöt.

Cholera ellen mint gyógyszer eddig felülmulthatatlan.

KITÜNTETVE:

számos orvostudorok által mint igen sikeres gyógyital, továbbá a következő kiállításokon aranyéremmel, mint: Budapest, Teplitz, Német-Palánka, Dees, Páris, Kaaden, Leipzig és Zaar.

Ára: egy üveg 80 kr.

Visszat: elárulókna nagyobb árengedményre.

UDYATYALASOS

likör, rum és cognac gyáriból

PILIS-MARÓTHON.

B-Gyarmati főraktár:

HUMMER MIHÁLY

fűszer, festék, thea és rum kereskedőnél, Kossuth-tér.

Kínél egy jó házhoz és 3 polg. iskolát végzett jó tanulóknak azonnal felvételt.

Községeknek különarai!!!
Száj és körömfájás ellen
leg hathatósabb szer

CREOLIN

melyet szavatolt kitűnő minőségben, kicsiben is jutányosan ajánl

SZAVOSZT ALPHONS
az országban magyar gazdasági egyesület pártfogása alatt álló mag kereskedés gazdasági cikkek üzlete Buda pesten, Arany János utca 11. szám.

130 hectoliter

jó minőségű majorsági fehér bor, mely a folyó évben a váradi szőlőhegyen termelt eladára ajánlatik. Bővebb tájékoztatást nyújt **Homolay Gusztáv** körjegyző **S** andan azon hozzáadással, hogy alkuszok kívannak zárva.

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré tételik, miszerint a nagy-halápi közbirtokosság tulajdonát képező 2 szoba, 1 konyha, 2 kamrából álló lakház, az épület alatt 1 pince, a kertbe 1 pince, udvar s 1200 ööl területű kert önkéntes nyilvános árverés útján 1889. évi november hó 12-én d. e. 9 órakor Haláp község bíróságánál készpénz fizetés mellett elárvereztetni fog.

Kikiáltási ár 636 ft o. é.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10-százottója.

Zárt ajánlatok — a bánatpénz letétele mellett — elfogadtatnak.

Az árverési feltételek Halápon bármikor megtekinthetők.

Kelt Haláp, 1889. évi október hó 22-én.

Zimányi Jenő.

árverés keresetül vezetésére felkelt jegyző.

Máriazelli gyomor cseppek.

legbirtosabb gyógyszer minden gyomor bajra.

Utoljára hatékony és egyszerű. Gyomor gyengeség, túlzott teltség, savanyú teltség, szél felkeltés, köhögés, gyomor huror, gyomor égés, gyomor homok és darts képződés, teltség, elgyálkásodás, sárgaság, undor és hányinger esetenben, megemésztési zavarok (ha az a gyomor elrothadásai származik) gyomor görcsöt, keskeny esztést, székrekedést, az étel a láttal tartózkodó gyomrot kitérítje, elűzi a belforgót, a gyomrot lép, vesét, májat és az összes belső szerveket. Egy üveg 25 kasszálát utasítások szerint.

Vedjegy.

gyal 40 Kr. keltés üveg 10 Kr. Kérszenti széküldési széküld: Brády Károly gyógyszerész Krenster (Móra) városát.

Össz! A valódi Máriazelli gyomor cseppeknek felekepen utasításnak s hamisításnak, s ezért valódiak gyanánt csak azok fogadásának el melyek herge, egy vörös, s a fenti vedjegyvel ellátott papírra van csomagolva, s melyek mellett használati utasítások az is fel van tüntetve, hogy az Krensterben, tönk II. Könyvtárgyádjában nyomtatott.

Máriazelli Labdacscok.

A Kéményházák és székrekedés ellen, ezek óta legjobb hatóanyagok közötti labdacscok is, valódi képen hamisításnak, tehát ezek valódiak is, egy üveg 25 kasszálát utasítások szerint.

A Máriazelli gyomor cseppek és Máriazelli labdacscok minden eredeti dobozban találhatók. Egy doboz ára 20 Kr., egy tőkecs 6 doboz 100 Kr. A pénz előlege beküldése után, 1 tőkecs 1 ft, 20 Kr., 2 tőkecs 2 ft, 20 Kr., 3 tőkecs 3 ft, 20 Kr., 4 tőkecs 4 ft, 20 Kr., 5 tőkecs 5 ft, 20 Kr., 6 tőkecs 6 ft, 20 Kr., 7 tőkecs 7 ft, 20 Kr., 8 tőkecs 8 ft, 20 Kr., 9 tőkecs 9 ft, 20 Kr., 10 tőkecs 10 ft, 20 Kr., 11 tőkecs 11 ft, 20 Kr., 12 tőkecs 12 ft, 20 Kr., 13 tőkecs 13 ft, 20 Kr., 14 tőkecs 14 ft, 20 Kr., 15 tőkecs 15 ft, 20 Kr., 16 tőkecs 16 ft, 20 Kr., 17 tőkecs 17 ft, 20 Kr., 18 tőkecs 18 ft, 20 Kr., 19 tőkecs 19 ft, 20 Kr., 20 tőkecs 20 ft, 20 Kr., 21 tőkecs 21 ft, 20 Kr., 22 tőkecs 22 ft, 20 Kr., 23 tőkecs 23 ft, 20 Kr., 24 tőkecs 24 ft, 20 Kr., 25 tőkecs 25 ft, 20 Kr., 26 tőkecs 26 ft, 20 Kr., 27 tőkecs 27 ft, 20 Kr., 28 tőkecs 28 ft, 20 Kr., 29 tőkecs 29 ft, 20 Kr., 30 tőkecs 30 ft, 20 Kr., 31 tőkecs 31 ft, 20 Kr., 32 tőkecs 32 ft, 20 Kr., 33 tőkecs 33 ft, 20 Kr., 34 tőkecs 34 ft, 20 Kr., 35 tőkecs 35 ft, 20 Kr., 36 tőkecs 36 ft, 20 Kr., 37 tőkecs 37 ft, 20 Kr., 38 tőkecs 38 ft, 20 Kr., 39 tőkecs 39 ft, 20 Kr., 40 tőkecs 40 ft, 20 Kr., 41 tőkecs 41 ft, 20 Kr., 42 tőkecs 42 ft, 20 Kr., 43 tőkecs 43 ft, 20 Kr., 44 tőkecs 44 ft, 20 Kr., 45 tőkecs 45 ft, 20 Kr., 46 tőkecs 46 ft, 20 Kr., 47 tőkecs 47 ft, 20 Kr., 48 tőkecs 48 ft, 20 Kr., 49 tőkecs 49 ft, 20 Kr., 50 tőkecs 50 ft, 20 Kr., 51 tőkecs 51 ft, 20 Kr., 52 tőkecs 52 ft, 20 Kr., 53 tőkecs 53 ft, 20 Kr., 54 tőkecs 54 ft, 20 Kr., 55 tőkecs 55 ft, 20 Kr., 56 tőkecs 56 ft, 20 Kr., 57 tőkecs 57 ft, 20 Kr., 58 tőkecs 58 ft, 20 Kr., 59 tőkecs 59 ft, 20 Kr., 60 tőkecs 60 ft, 20 Kr., 61 tőkecs 61 ft, 20 Kr., 62 tőkecs 62 ft, 20 Kr., 63 tőkecs 63 ft, 20 Kr., 64 tőkecs 64 ft, 20 Kr., 65 tőkecs 65 ft, 20 Kr., 66 tőkecs 66 ft, 20 Kr., 67 tőkecs 67 ft, 20 Kr., 68 tőkecs 68 ft, 20 Kr., 69 tőkecs 69 ft, 20 Kr., 70 tőkecs 70 ft, 20 Kr., 71 tőkecs 71 ft, 20 Kr., 72 tőkecs 72 ft, 20 Kr., 73 tőkecs 73 ft, 20 Kr., 74 tőkecs 74 ft, 20 Kr., 75 tőkecs 75 ft, 20 Kr., 76 tőkecs 76 ft, 20 Kr., 77 tőkecs 77 ft, 20 Kr., 78 tőkecs 78 ft, 20 Kr., 79 tőkecs 79 ft, 20 Kr., 80 tőkecs 80 ft, 20 Kr., 81 tőkecs 81 ft, 20 Kr., 82 tőkecs 82 ft, 20 Kr., 83 tőkecs 83 ft, 20 Kr., 84 tőkecs 84 ft, 20 Kr., 85 tőkecs 85 ft, 20 Kr., 86 tőkecs 86 ft, 20 Kr., 87 tőkecs 87 ft, 20 Kr., 88 tőkecs 88 ft, 20 Kr., 89 tőkecs 89 ft, 20 Kr., 90 tőkecs 90 ft, 20 Kr., 91 tőkecs 91 ft, 20 Kr., 92 tőkecs 92 ft, 20 Kr., 93 tőkecs 93 ft, 20 Kr., 94 tőkecs 94 ft, 20 Kr., 95 tőkecs 95 ft, 20 Kr., 96 tőkecs 96 ft, 20 Kr., 97 tőkecs 97 ft, 20 Kr., 98 tőkecs 98 ft, 20 Kr., 99 tőkecs 99 ft, 20 Kr., 100 tőkecs 100 ft, 20 Kr., 101 tőkecs 101 ft, 20 Kr., 102 tőkecs 102 ft, 20 Kr., 103 tőkecs 103 ft, 20 Kr., 104 tőkecs 104 ft, 20 Kr., 105 tőkecs 105 ft, 20 Kr., 106 tőkecs 106 ft, 20 Kr., 107 tőkecs 107 ft, 20 Kr., 108 tőkecs 108 ft, 20 Kr., 109 tőkecs 109 ft, 20 Kr., 110 tőkecs 110 ft, 20 Kr., 111 tőkecs 111 ft, 20 Kr., 112 tőkecs 112 ft, 20 Kr., 113 tőkecs 113 ft, 20 Kr., 114 tőkecs 114 ft, 20 Kr., 115 tőkecs 115 ft, 20 Kr., 116 tőkecs 116 ft, 20 Kr., 117 tőkecs 117 ft, 20 Kr., 118 tőkecs 118 ft, 20 Kr., 119 tőkecs 119 ft, 20 Kr., 120 tőkecs 120 ft, 20 Kr., 121 tőkecs 121 ft, 20 Kr., 122 tőkecs 122 ft, 20 Kr., 123 tőkecs 123 ft, 20 Kr., 124 tőkecs 124 ft, 20 Kr., 125 tőkecs 125 ft, 20 Kr., 126 tőkecs 126 ft, 20 Kr., 127 tőkecs 127 ft, 20 Kr., 128 tőkecs 128 ft, 20 Kr., 129 tőkecs 129 ft, 20 Kr., 130 tőkecs 130 ft, 20 Kr., 131 tőkecs 131 ft, 20 Kr., 132 tőkecs 132 ft, 20 Kr., 133 tőkecs 133 ft, 20 Kr., 134 tőkecs 134 ft, 20 Kr., 135 tőkecs 135 ft, 20 Kr., 136 tőkecs 136 ft, 20 Kr., 137 tőkecs 137 ft, 20 Kr., 138 tőkecs 138 ft, 20 Kr., 139 tőkecs 139 ft, 20 Kr., 140 tőkecs 140 ft, 20 Kr., 141 tőkecs 141 ft, 20 Kr., 142 tőkecs 142 ft, 20 Kr., 143 tőkecs 143 ft, 20 Kr., 144 tőkecs 144 ft, 20 Kr., 145 tőkecs 145 ft, 20 Kr., 146 tőkecs 146 ft, 20 Kr., 147 tőkecs 147 ft, 20 Kr., 148 tőkecs 148 ft, 20 Kr., 149 tőkecs 149 ft, 20 Kr., 150 tőkecs 150 ft, 20 Kr., 151 tőkecs 151 ft, 20 Kr., 152 tőkecs 152 ft, 20 Kr., 153 tőkecs 153 ft, 20 Kr., 154 tőkecs 154 ft, 20 Kr., 155 tőkecs 155 ft, 20 Kr., 156 tőkecs 156 ft, 20 Kr., 157 tőkecs 157 ft, 20 Kr., 158 tőkecs 158 ft, 20 Kr., 159 tőkecs 159 ft, 20 Kr., 160 tőkecs 160 ft, 20 Kr., 161 tőkecs 161 ft, 20 Kr., 162 tőkecs 162 ft, 20 Kr., 163 tőkecs 163 ft, 20 Kr., 164 tőkecs 164 ft, 20 Kr., 165 tőkecs 165 ft, 20 Kr., 166 tőkecs 166 ft, 20 Kr., 167 tőkecs 167 ft, 20 Kr., 168 tőkecs 168 ft, 20 Kr., 169 tőkecs 169 ft, 20 Kr., 170 tőkecs 170 ft, 20 Kr., 171 tőkecs 171 ft, 20 Kr., 172 tőkecs 172 ft, 20 Kr., 173 tőkecs 173 ft, 20 Kr., 174 tőkecs 174 ft, 20 Kr., 175 tőkecs 175 ft, 20 Kr., 176 tőkecs 176 ft, 20 Kr., 177 tőkecs 177 ft, 20 Kr., 178 tőkecs 178 ft, 20 Kr., 179 tőkecs 179 ft, 20 Kr., 180 tőkecs 180 ft, 20 Kr., 181 tőkecs 181 ft, 20 Kr., 182 tőkecs 182 ft, 20 Kr., 183 tőkecs 183 ft, 20 Kr., 184 tőkecs 184 ft, 20 Kr., 185 tőkecs 185 ft, 20 Kr., 186 tőkecs 186 ft, 20 Kr., 187 tőkecs 187 ft, 20 Kr., 188 tőkecs 188 ft, 20 Kr., 189 tőkecs 189 ft, 20 Kr., 190 tőkecs 190 ft, 20 Kr., 191 tőkecs 191 ft, 20 Kr., 192 tőkecs 192 ft, 20 Kr., 193 tőkecs 193 ft, 20 Kr., 194 tőkecs 194 ft, 20 Kr., 195 tőkecs 195 ft, 20 Kr., 196 tőkecs 196 ft, 20 Kr., 197 tőkecs 197 ft, 20 Kr., 198 tőkecs 198 ft, 20 Kr., 199 tőkecs 199 ft, 20 Kr., 200 tőkecs 200 ft, 20 Kr., 201 tőkecs 201 ft, 20 Kr., 202 tőkecs 202 ft, 20 Kr., 203 tőkecs 203 ft, 20 Kr., 204 tőkecs 204 ft, 20 Kr., 205 tőkecs 205 ft, 20 Kr., 206 tőkecs 206 ft, 20 Kr., 207 tőkecs 207 ft, 20 Kr., 208 tőkecs 208 ft, 20 Kr., 209 tőkecs 209 ft, 20 Kr., 210 tőkecs 210 ft, 20 Kr., 211 tőkecs 211 ft, 20 Kr., 212 tőkecs 212 ft, 20 Kr., 213 tőkecs 213 ft, 20 Kr., 214 tőkecs 214 ft, 20 Kr., 215 tőkecs 215 ft, 20 Kr., 216 tőkecs 216 ft, 20 Kr., 217 tőkecs 217 ft, 20 Kr., 218 tőkecs 218 ft, 20 Kr., 219 tőkecs 219 ft, 20 Kr., 220 tőkecs 220 ft, 20 Kr., 221 tőkecs 221 ft, 20 Kr., 222 tőkecs 222 ft, 20 Kr., 223 tőkecs 223 ft, 20 Kr., 224 tőkecs 224 ft, 20 Kr., 225 tőkecs 225 ft, 20 Kr., 226 tőkecs 226 ft, 20 Kr., 227 tőkecs 227 ft, 20 Kr., 228 tőkecs 228 ft, 20 Kr., 229 tőkecs 229 ft, 20 Kr., 230 tőkecs 230 ft, 20 Kr., 231 tőkecs 231 ft, 20 Kr., 232 tőkecs 232 ft, 20 Kr., 233 tőkecs 233 ft, 20 Kr., 234 tőkecs 234 ft, 20 Kr., 235 tőkecs 235 ft, 20 Kr., 236 tőkecs 236 ft, 20 Kr., 237 tőkecs 237 ft, 20 Kr., 238 tőkecs 238 ft, 20 Kr., 239 tőkecs 239 ft, 20 Kr., 240 tőkecs 240 ft, 20 Kr., 241 tőkecs 241 ft, 20 Kr., 242 tőkecs 242 ft, 20 Kr., 243 tőkecs 243 ft, 20 Kr., 244 tőkecs 244 ft, 20 Kr., 245 tőkecs 245 ft, 20 Kr., 246 tőkecs 246 ft, 20 Kr., 247 tőkecs 247 ft, 20 Kr., 248 tőkecs 248 ft, 20 Kr., 249 tőkecs 249 ft, 20 Kr., 250 tőkecs 250 ft, 20 Kr., 251 tőkecs 251 ft, 20 Kr., 252 tőkecs 252 ft, 20 Kr., 253 tőkecs 253 ft, 20 Kr., 254 tőkecs 254 ft, 20 Kr., 255 tőkecs 255 ft, 20 Kr., 256 tőkecs 256 ft, 20 Kr., 257 tőkecs 257 ft, 20 Kr., 258 tőkecs 258 ft, 20 Kr., 259 tőkecs 259 ft, 20 Kr., 260 tőkecs 260 ft, 20 Kr., 261 tőkecs 261 ft, 20 Kr., 262 tőkecs 262 ft, 20 Kr., 263 tőkecs 263 ft, 20 Kr., 264 tőkecs 264 ft, 20 Kr., 265 tőkecs 265 ft, 20 Kr., 266 tőkecs 266 ft, 20 Kr., 267 tőkecs 267 ft, 20 Kr., 268 tőkecs 268 ft, 20 Kr., 269 tőkecs 269 ft, 20 Kr., 270 tőkecs 270 ft, 20 Kr., 271 tőkecs 271 ft, 20 Kr., 272 tőkecs 272 ft, 20 Kr., 273 tőkecs 273 ft, 20 Kr., 274 tőkecs 274 ft, 20 Kr., 275 tőkecs 275 ft, 20 Kr., 276 tőkecs 276 ft, 20 Kr., 277 tőkecs 277 ft, 20 Kr., 278 tőkecs 278 ft, 20 Kr., 279 tőkecs 279 ft, 20 Kr., 280 tőkecs 280 ft, 20 Kr., 281 tőkecs 281 ft, 20 Kr., 282 tőkecs 282 ft, 20 Kr., 283 tőkecs 283 ft, 20 Kr., 284 tőkecs 284 ft, 20 Kr., 285 tőkecs 285 ft, 20 Kr., 286 tőkecs 286 ft, 20 Kr., 287 tőkecs 287 ft, 20 Kr., 288 tőkecs 288 ft, 20 Kr., 289 tőkecs 289 ft, 20 Kr., 290 tőkecs 290 ft, 20 Kr., 291 tőkecs 291 ft, 20 Kr., 292 tőkecs 292 ft, 20 Kr., 293 tőkecs 293 ft, 20 Kr., 294 tőkecs 294 ft, 20 Kr., 295 tőkecs 295 ft, 20 Kr., 296 tőkecs 296 ft, 20 Kr., 297 tőkecs 297 ft, 20 Kr., 298 tőkecs 298 ft, 20 Kr., 299 tőkecs 299 ft, 20 Kr., 300 tőkecs 300 ft, 20 Kr., 301 tőkecs 301 ft, 20 Kr., 302 tőkecs 302 ft, 20 Kr., 303 tőkecs 303 ft, 20 Kr., 304 tőkecs 304 ft, 20 Kr., 305 tőkecs 305 ft, 20 Kr., 306 tőkecs 306 ft, 20 Kr., 307 tőkecs 307 ft, 20 Kr., 308 tőkecs 308 ft, 20 Kr., 309 tőkecs 309 ft, 20 Kr., 310 tőkecs 310 ft, 20 Kr., 311 tőkecs 311 ft, 20 Kr., 312 tőkecs 312 ft, 20 Kr., 313 tőkecs 313 ft, 20 Kr., 314 tőkecs 314 ft, 20 Kr., 315 tőkecs 315 ft, 20 Kr., 316 tőkecs 316 ft, 20 Kr., 317 tőkecs 317 ft, 20 Kr., 318 tőkecs 318 ft, 20 Kr., 319 tőkecs 319 ft, 20 Kr., 320 tőkecs 320 ft, 20 Kr., 321 tőkecs 321 ft, 20 Kr., 322 tőkecs 322 ft, 20 Kr., 323 tőkecs 323 ft, 20 Kr., 324 tőkecs 324 ft, 20 Kr., 325 tőkecs 325 ft, 20 Kr., 326 tőkecs 326 ft, 20 Kr., 327 tőkecs 327 ft, 20 Kr., 328 tőkecs 328 ft, 20 Kr., 329 tőkecs 329 ft, 20 Kr., 330 tőkecs 330 ft, 20 Kr., 331 tőkecs 331 ft, 20 Kr., 332 tőkecs 332 ft, 20 Kr., 333 tőkecs 333 ft, 20 Kr., 334 tőkecs 334 ft, 20 Kr., 335 tőkecs 335 ft, 20 Kr., 336 tőkecs 336 ft, 20 Kr., 337 tőkecs 337 ft, 20 Kr., 338 tőkecs 338 ft, 20 Kr., 339 tőkecs 339 ft, 20 Kr., 340 tőkecs 340 ft, 20 Kr., 341 tőkecs 341 ft, 20 Kr., 342 tőkecs 342 ft, 20 Kr., 343 tőkecs 343 ft, 20 Kr., 344 tőkecs 344 ft, 20 Kr., 345 tőkecs 345 ft, 20 Kr., 346 tőkecs 346 ft, 20 Kr., 347 tőkecs 347 ft, 20 Kr., 348 tőkecs 348 ft, 20 Kr., 349 tőkecs 349 ft, 20 Kr., 350 tőkecs 350 ft, 20 Kr., 351 tőkecs 351 ft, 20 Kr., 352 tőkecs 352 ft, 20 Kr., 353 tőkecs 353 ft, 20 Kr., 354 tőkecs 354 ft, 20 Kr., 355 tőkecs 355 ft, 20 Kr., 356 tőkecs 356 ft, 20 Kr., 357 tőkecs 357 ft, 20 Kr., 358 tőkecs 358 ft, 20 Kr., 359 tőkecs 359 ft, 20 Kr., 360 tőkecs 360 ft, 20 Kr., 361 tőkecs 361 ft, 20 Kr., 362 tőkecs 362 ft, 20 Kr., 363 tőkecs 363 ft, 20 Kr., 364 tőkecs 364 ft, 20 Kr., 365 tőkecs 365 ft, 20 Kr., 366 tőkecs 366 ft, 20 Kr., 367 tőkecs 367 ft, 20 Kr., 368 tőkecs 368 ft, 20 Kr., 369 tőkecs 369 ft, 20 Kr., 370 tőkecs 370 ft, 20 Kr., 371 tőkecs 371 ft, 20 Kr., 372 tőkecs 372 ft, 20 Kr., 373 tőkecs 373 ft, 20 Kr., 374 tőkecs 374 ft, 20 Kr., 375 tőkecs 375 ft, 20 Kr., 376 tőkecs 376 ft, 20 Kr., 377 tőkecs 377 ft, 20 Kr., 378 tőkecs 378 ft, 20 Kr., 379 tőkecs 379 ft, 20 Kr., 380 tőkecs 380 ft, 20 Kr., 381 tőkecs 381 ft, 20 Kr., 382 tőkecs 382 ft, 20 Kr., 383 tőkecs 383 ft, 20 Kr., 384 tőkecs 384 ft, 20 Kr., 385 tőkecs 385 ft, 20 Kr., 386 tőkecs 386 ft, 20 Kr., 387 tőkecs 387 ft, 20 Kr., 388 tőkecs 388 ft, 20 Kr., 389 tőkecs 389 ft, 20 Kr., 390 tőkecs 390 ft, 20 Kr., 391 tőkecs 391 ft, 20 Kr., 392 tőkecs 392 ft, 20 Kr., 393 tőkecs 393 ft, 20 Kr., 394 tőkecs 394 ft, 20 Kr., 395 tőkecs 395 ft, 20 Kr., 396 tőkecs 396 ft, 20 Kr., 397 tőkecs 397 ft, 20 Kr., 398 tőkecs 398 ft, 20 Kr., 399 tőkecs 399 ft, 20 Kr., 400 tőkecs 400 ft, 20 Kr., 401 tőkecs 401 ft, 20 Kr., 402 tőkecs 402 ft, 20 Kr., 403 tőkecs 403 ft, 20 Kr., 404 tőkecs 404 ft, 20 Kr., 405 tőkecs 405 ft, 20 Kr., 406 tőkecs 406 ft, 20 Kr., 407 tőkecs 407 ft, 20 Kr., 408 tőkecs 408 ft, 20 Kr., 409 tőkecs 409 ft, 20 Kr., 410 tőkecs 410 ft, 20 Kr., 411 tőkecs 411 ft, 20 Kr., 412 tőkecs 412 ft, 20 Kr., 413 tőkecs 413 ft, 20 Kr., 414 tőkecs 414 ft, 20 Kr., 415 tőkecs 415 ft, 20 Kr., 416 tőkecs 416 ft, 20 Kr., 417 tőkecs 417 ft, 20 Kr., 418 tőkecs 418 ft, 20 Kr., 419 tőkecs 419 ft, 20 Kr., 420 tőkecs 420 ft, 20 Kr., 421 tőkecs 421 ft, 20 Kr., 422 tőkecs 422 ft, 20 Kr., 423 tőkecs 423 ft, 20 Kr., 424 tőkecs 424 ft, 20 Kr., 425 tőkecs 425 ft, 20 Kr., 426 tőkecs 426 ft, 20 Kr., 427 tőkecs 427 ft, 20 Kr., 428 tőkecs 428 ft, 20 Kr., 429 tőkecs 429 ft, 20 Kr., 430 tőkecs 430 ft, 20 Kr., 431 tőkecs 431 ft, 20 Kr., 432 tőkecs 432 ft, 20 Kr., 433 tőkecs 433 ft, 20 Kr., 434 tőkecs 434 ft, 20 Kr., 435 tőkecs 435 ft, 20 Kr., 436 tőkecs 436 ft, 20 Kr., 437 tőkecs 437 ft, 20 Kr., 438 tőkecs 438 ft, 20 Kr., 439 tőkecs 439 ft, 20 Kr., 440 tőkecs 440 ft, 20 Kr., 441 tőkecs 441 ft, 20 Kr., 442 tőkecs 442 ft, 20 Kr., 443 tőkecs 443 ft, 20 Kr., 444 tőkecs 444 ft, 20 Kr., 445 tőkecs 445 ft, 20 Kr., 446 tőkecs 446 ft, 20 Kr., 447 tőkecs 447 ft, 20 Kr., 448 tőkecs 448 ft, 20 Kr., 449 tőkecs 449 ft, 20 Kr., 450 tőkecs 450 ft, 20 Kr., 451 tőkecs 451 ft, 20 Kr., 452 tőkecs 452 ft, 20 Kr., 453 tőkecs 453 ft, 20 Kr., 454 tőkecs 454 ft, 20 Kr., 455 tőkecs 455 ft, 20 Kr., 456 tőkecs 456 ft, 20 Kr., 457 tőkecs 457 ft, 20 Kr., 458 tőkecs 458 ft, 20 Kr., 459 tőkecs 459 ft, 20 Kr., 460 tőkecs 460 ft, 20 Kr., 461 tőkecs 461 ft, 20 Kr., 462 tőkecs 462 ft, 20 Kr., 463 tőkecs 463 ft, 20 Kr., 464 tőkecs 464 ft, 20 Kr., 465 tőkecs 465 ft, 20 Kr., 466 tőkecs 466 ft, 20 Kr., 467 tőkecs 467 ft, 20 Kr., 468 tőkecs 468 ft, 20 Kr., 469 tőkecs 469 ft, 20 Kr., 470 tőkecs 470 ft, 20 Kr., 471 tőkecs 471 ft, 20 Kr., 472 tőkecs 472 ft, 20 Kr., 473 tőkecs 473 ft, 20 Kr., 474 tőkecs 474 ft, 20 Kr., 475 tőkecs 475 ft, 20 Kr., 476 tőkecs 476 ft, 20 Kr., 477 tőkecs 477 ft, 20 Kr., 478 tőkecs 478 ft, 20 Kr., 479 tőkecs 479 ft, 20 Kr., 480 tőkecs 480 ft, 20 Kr., 481 tőkecs 481 ft, 20 Kr., 482 tőkecs 482 ft, 20 Kr., 483 tőkecs 483 ft, 20 Kr., 484 tőkecs 484 ft, 20 Kr., 485 tőkecs 485 ft, 20 Kr., 486 tőkecs 486 ft, 20 Kr., 487 tőkecs 487 ft, 20 Kr., 488 tőkecs 488 ft, 20 Kr., 489 tőkecs 489 ft, 20 Kr., 490 tőkecs 490 ft, 20 Kr., 491 tőkecs 491 ft, 20 Kr., 492 tőkecs 492 ft, 20 Kr., 493 tőkecs 493 ft, 20 Kr., 494 tőkecs 494 ft, 20 Kr., 495 tőkecs 495 ft, 20 Kr., 496 tőkecs 496 ft, 20 Kr., 497 tőkecs 497 ft, 20 Kr., 498 tőkecs 498 ft, 20 Kr., 499 tőkecs 499 ft, 20 Kr., 500 tőkecs 500 ft, 20 Kr., 501 tőkecs 501 ft, 20 Kr., 502 tőkecs 502 ft, 20 Kr., 503 tőkecs 503 ft, 20 Kr., 504 tőkecs 504 ft, 20 Kr., 505 tőkecs 505 ft, 20 Kr., 506 tőkecs 506 ft, 20 Kr., 507 tőkecs 507 ft, 20 Kr., 508 tőkecs 508 ft, 20 Kr., 509 tőkecs 509 ft, 20 Kr., 510 tőkecs 510 ft, 20 Kr., 511 tőkecs 511 ft, 20 Kr., 512 tőkecs 512 ft, 20 Kr., 513 tőkecs 513 ft, 20 Kr., 514 tőkecs 514 ft, 20 Kr., 515 tőkecs 515 ft, 20 Kr., 516 tőkecs 516 ft, 20 Kr., 517 tőkecs 517 ft, 20 Kr., 518 tőkecs 518 ft, 20 Kr., 519 tőkecs 519 ft, 20 Kr., 520 tőkecs 52